

Pripažink Jį visur, kad ir ką darytum, ir Jis ištiesins tavo kelius /Pat 3,6/

2016 m. lapkritis Vilniaus ev. reformatų parapijos tarybos informacinis leidinys Nr. 10 (171)

Leidžiamas nuo 1998 m. lapkričio mėn. ISSN 2029-512X (internete ISSN 2424-4341)

Sveikinu brolius ir seseris Kristuje Reformacijos dienos proga!

*Rėformacijos dienos ir Konfirmacijos šventės
dalyviai prie bažnyčios Kaune*

BAŽNYČIA DVIDEŠIMT PIRMAME AMŽIUJE

Jeruzale, ant tavo sienų Aš pastatysiu sargus; jie niekada – dieną ir naktį – nenurims. Jūs, kurie tariate Viešpaties vardą, netylėkite, neduokite Jam poilsio, kol Jis atstatys Jeruzalę ir jos šlovę žemėje.

Įeikite, įeikite pro vartus, paruoškite kelią tautai; nutieskite, nutieskite kelią, pašalinkite akmenis, pakelkite vėliavą žmonėms. Viešpats paskelbė iki žemės pakraščių: „Sakykite Siono dukrai: ‘Tavo išgelbėjimas, užmokestis ir atlyginimas artėja’“. Juos vadins: „Šventa tauta, Viešpaties atpirktieji“; tu būsi vadinama: „Ieškotasis, neapleistasis miestas“.

/Iz 62, 6-7, 10-12/.

Šios pranašo Izaijo knygos eilutės pasakoja apie stebuklingą įvykį – tremtiniai iš tremties grįžta namo, į Pažado žemę. Apreikštasis Dievo Žodis mums skelbia – sargai ant Jeruzalės sienų nenurims. Svarbu suprasti, jog čia Jeruzalė minima ne tik kaip miestas, ne tik kaip žydų sostinė, ne kaip kariškai įtvirtintas miestas, kurį reikia dieną ir naktį saugoti. Jeruzalė – tarsi nuotaka, kurios neapleidžia jaunikis. Viešpats kalba apie dvasinį miestą, kurio gyventojai turi iškelti vėliavą žmonėms. Tai yra Bažnyčia, kuri yra ir *šventoji tauta*. Apreikštasis Žodis mums skelbia dvasinę žinią – Dievas neužmiršo ir niekada neužmirš savo pažado *lankyti Jeruzalę*. Be to, mums duodamas Dievo pažadas – ant dvasinės Jeruzalės sienų budi sargai ir jie nenurims.

Toji Jeruzalė, kuri yra miestas ir tvirtovė, neatsilaikė prieš pasaulio pavojus. Užkariautojai keitė vienas kitą. Seleukidus pakeitė romėnai, juos keitė Bizantija, tuos keitė arabų kalifatas, musulmonus išvarė kryžiuočiai, šiuos išvarė musulmonai, vedami Saladino, miestas ilgai priklausė Osmanų imperijai, kurią išstūmė anglų kariuomenė.

Amžiai keitėsi, Bažnyčia augo, kito, tai plėtėsi, tai traukėsi, bet išliko.

Devynioliktame amžiuje gimė ir veiklą pradėjo daug žymių kūrėjų ir mąstytojų. Visiems žinomi Markas Tvenas, Herbertas Džordžas Velsas, Bernardas Šo, Levas Tolstojus, Karlas Marksas, Frydrichas Nyčė buvo gabūs bei sąmojingi antibažnytininkai ir naujo, laisvo ateities

pasaulio šaukliai. Jų kūriniai iki šiol žmonėmis turi poveikį. O ką žinome iš to amžiaus pamokslininkų? Nebent Čarlzą Sperdženą, bet jo raštus šiuolaikiniam žmogui skaityti nėra taip įdomu, kaip M. Tveno *Tomo Sojerio nuotykius*. Devynioliktojo amžiaus žymiausi kūrėjai manė, kad dvidešimtajame amžiuje dėl švietimo ir pažangių socialinių pasikeitimų religija ir Bažnyčia išnyks kaip sapnas. Prabėgo baisus dvidešimtas amžius, gyvename jau dvidešimt pirmame, tačiau Bažnyčia neišnyko. Nepaisant daugelio gilaus proto ir puikaus humoro žmonių veiklos bei pranašavimų, Bažnyčia buvo ir yra

mūsų gyvenimą keičianti realybė. Jos *vėliava* nuolatos iškelta.

Šiandieną minime Reformacijos dieną. Kai mes mąstome apie Reformaciją, iš pat pradžių iškyla drąsaus Liuterio vaizdinys: Liuteris plaktuku prikala ant bažnyčios durų savo tezes. Liuteris, be abejo, yra matoma istorinių pokyčių pradžia. Taip, Liuteris, Melanchtonas, Cvinglis, Kalvinas buvo ir liks Reformacijos milžinai. Tačiau reikia atkreipti dėmesį į pranašo Izaijo knygos eilutes apie Jeruzalę. Šiomis eilutėmis paaiškinama, kodėl Bažnyčia – dvasinė Jeruzalė – yra gyva, kodėl ji šviečia tautoms, kodėl ji gali kovoti, kodėl

gali reformuotis, kodėl ji neišnyko. Nes Viešpats sako: *Jeruzale, ant tavo sienų Aš pastatysiu sargus; tu būsi vadinama: Ieškotasis, neapleistasis miestas*.

Minėdami Reformacijos dieną mes švenčiame pamaldas su Šventąja Vakariene. Tai yra Viešpaties įsteigtas Sakramentas, kad Jis galėtų mus, Jo saugomos dvasinės Jeruzalės gyventojus, asmeniškai pastiprinti.

**Lietuvos ev. reformatų
Bažnyčios gen. superintendentas
kun. Tomas Šernas**

PBT generalinis sekretorius: *Ko mes išmokome iš Reformacijos?*

2016 m. spalio 27 dieną, kalbėdamas Šv. Petro bažnyčioje – Heidelbergo universiteto bažnyčioje, Pasaulinės Bažnyčių Tarybos (WCC) generalinis sekretorius kun. dr. Olav Fykse Tveitas pasakė, kad Reformacija tinkamai gali būti paminima tik tuo atveju, jeigu prisimenama tarpusavyje abipusiai atsakingai.

Kun. Dr. Olav Fykse Tveitas
© Albin Hillert/WCC

Liuteroniškosios Reformacijos 500-tosios metinės pažymi įvykį, kuomet Martynas Liuteris 1517 m. spalio 31 dieną paskelbė 95-ias tezes, pasmerkusias Bažnyčios piktnaudžiavimą ir paskatinusias veiksmus, kurie privedė prie Reformacijos ir Vakarų krikščionybės pasidalijimo į Romos katalikų ir Protestantų Bažnyčias.

Stovėti prieš Dievą yra laikytis atsakingumo už visą Dievo kūriniją ir ypač už tuos, kurie sukurti pagal Dievo paveikslą – žmones ir visą žmoniją, – pasakė Tveitas.

Jis kalbėjo universiteto renginyje, skirtame nagrinėti ekumeninius aspektus ir atsakingumą, minint Reformacijos jubiliejų.

Tarpusavio atsakingumas yra požiūris, kuris ekumeninį judėjimą realizuoja gyvenime, – jis sakė. – Tai yra požiūris tvirtai laikytis pozicijos, kuri rodo, kad mes esame atsakingi, patikimi ir garbingi.

Šis požiūris yra parodomas klausinėjant ir atsakinėjant skaidriai, atviru, nuolankiu ir konstruktyviu būdu apie tai, ką mes padarėme su mūsų bendru Bažnyčios kaip tokios palikimu, – tęsė jis. – Tai yra klausinėti diskutuojant, kaip mes tvarkomės su skirtumais ir pasidalijimais, kurie atsirado tvarkant šį palikimą? Kaip mes esame atsakingi tarpusavyje už tai, ką mes tvirtiname esą naudojančys kartu ir kaip mes bandome rasti kelią kartu eiti pirmyn?

Šiandien daug ekumeninių diskusijų, susijusių su 500-siomis Reformacijos metinėmis, yra apie Bažnyčią padalijusius XVI a. įvykius bei po to sekusius teologinius, politinius ir kultūrinius pasidalijimus, konfliktus, jis pasakė: *Perspektyva yra tai, ko mes galime pasimokyti iš to, ką mes vadiname Reformacija, ir kas gali būti matoma kaip potencialus pokyčiams šiandien. Tveitas sakė:*

Geriausias ekumeninis dialogas apie Reformaciją taiko 'atsiminimų gydymo' metodą, kuris buvo svarbus Pasaulinės Bažnyčių Tarybos bažnyčių-narių taikdariško darbo aspektas Šiaurės Airijoje, Pietų Afrikoje ir daugelyje kitų šalių.

PBT gen. sekretorius kun. dr. Olav Fykse Tveitas kalbėjo, kad ta pati naujos energijos dvasia ir noras skinti kai kuriuos praeities dialogų vaisius dominuos ir jungtinėje R. katalikų popiežiaus Pranciškaus bei Liuteronų Pasaulinės Federacijos atstovų šventėje spalio 31 dieną Lunde.

Aš tikiuosi ten būti ir atstovauti visai Pasaulinės Bažnyčių Tarybos bendrijai, – jis pasakė. Šis renginys yra aktualus ir bus svarbus visam ekumeniniam judėjimui.

**Iš anglų kalbos išvertė
dr. Povilas Algimantas Jašinskas
Iš <http://www.oikoumene.org/en/press-centre/news/wcc-general-secretary-what-have-we-learned-from-the-reformation>**

Panevėžyje trečiąjį kartą susirinko bendra *Tikėjimo Žodžio* ir *Evangelikų reformatų* Bažnyčių komisija

Evangelikų reformatų generolinio superintendente kun. Tomo Šerno siūlymu lapkričio 14-tą dieną Panevėžyje trečiąjį kartą susirinko bendra *Tikėjimo Žodžio* ir Evangelikų reformatų Bažnyčių komisija. *Tikėjimo žodžio* bendrijai susirinkime atstovavo pastoriai Gabrielius Lukošius, Ramūnas Jukna, Darius Širvys ir Mindaugas Palionis.

Evangelikų reformatų Bažnyčiai komisijoje atstovavo kun. Tomas Šernas, kun. Rimas Mikalauskas, Sinodo kuratoriai Petras Puodžiūnas ir Holgeris Lahayne. Į šį susirinkimą kun. Tomo Šerno kvietimu pasitarti atvyko ne komisijos nariai: kun. Raimondas Stankevičius, misionieriai Emily ir Frankas van Dalenai bei Reformatų Bažnyčios kanclerė Vita Ickė. Kunigė Sigita Veinzierl šiame susitikime nedalyvavo dėl užimtumo.

Pirmą kartą (2016 04 01) susirinkusi komisija atkreipė dėmesį į tai, jog, nepaisant istorinių ir kultūrinių skirtumų, abi evangelinės Bažnyčios turi daug bendrumo. Todėl komisija, su viltimi žvelgdama į jau esančią neformalią evangelinę bendrystę, nusprendė ruošti teologinius dokumentus, kuriais remiantis būtų galima grįsti Bažnyčių susitarimus dėl ekumeninio bendradarbiavimo.

Antrąjį kartą bendra *Tikėjimo*

Žodžio bendrijos ir Evangelikų reformatų Bažnyčios komisija susirinko 2016 m. gegužės 3-ją Panevėžyje. Po bendro darbo ir konsultacijų susirinkusi komisija galutinai suderino teologinį dokumentą *Evangelinių bažnyčių Sutarimas dėl mokymo pagrindų. 2016 Panevėžys*.

Šį dokumentą 2016 m. birželio 25 d. apsvarstė ir priėmė Evangelikų reformatų Bažnyčios Sinodas.

O vėliau, 2016 m. rugpjūčio 15 d., minėtą dokumentą svarstė ir priėmė *Tikėjimo Žodžio* bendrijos Sinodas.

Susirinkimo dalyviai, pasidalinę savo mintimis, su atsargiu optimizmu konstatavo, jog Sinoduose priimtas šios komisijos paruoštas *Evangelinių bažnyčių Sutarimas dėl mokymo pagrindų. 2016. Panevėžys* jau teikia naudą. Šis Sutarimas potencialiai sustiprina abi evangelines bendrijas ne tik galvojant apie viltį dėl evangelinių Bažnyčių ateities Lietuvoje, bet realiai veikia jau dabar. Kartu daromi planavimo ir pasiruošimo darbai Reformacijos 500-ųjų metų jubiliejui, numatomos vaikų stovyklos šio istorinio jubiliejaus proga. Ši veikla vyksta evangelinės bendrystės dvasioje, pagarbiai, savanoriškai ir visiškai lygiateisiškai, kaip ir numato Sutarimas. Visi susirinkimo Panevėžyje dalyviai išreiškė viltį,

kad bendrystė galės augti Viešpaties garbei ir šių evangelinių bendrijų paguodai. Mūsų tikėjimo protėviai – Reformacijos dalyviai šią esminę nuostatą išreiškė svarbiame evangelikų reformatų tikėjimo dokumente:

Bažnyčios vienybė slypi ne išorinėse ceremonijose ir apeigose, bet Visuotinio tikėjimo tiesoje ir vienovėje. Visuotinis tikėjimas mums perduotas ne per žmonių papročius, o per Šventąjį Raštą, kurio santrauka yra Apaštaly Tikėjimo išpažinimas. -

ANTRASIS ŠVEICARIŠKASIS
IŠPAŽINIMAS. 1566 m.

Komisija ir susirinkime dalyvavę svečiai taip pat aptarė būsimus darbus, susijusius tiek su abiejų pusių poreikiais, tiek su Reformacijos jubiliejaus minėjimu.

Numatoma 2017 metų sausio 28 d. Kėdainiuose surengti seminarą apie Viešpaties įsteigtus Sakramentus. Reformacijos jubiliejaus proga būtina pasikartoti ir pasitikrinti šią svarbią Bažnyčių tapatybei temą. Tikėtina, jog seminare apie Sakramentus galės dalyvauti platesnis dalyvių ratas: Bažnyčių vyresnieji, tarnautojai, EBI studentai, visi besidomintieji.

Taip pat numatoma, kad 2017 m. balandžio 29 d. Vilniuje Reformacijos jubiliejaus proga bus surengtas dar vienas seminaras dėl krikščioniškų tarnysčių, kapelionatų, bendrų misijų, evangelinių bažnytinių patarnavimų tvarkos (pav. sutuoktuvių, laidotuvių) bei liturgijų.

Komisija tikisi, jog šie seminarai – konsultacijos bus naudingi abejoms Sutarimo pusėms, taip pat pravers ir Komisijai, rengiant reikiamus dokumentus bendroms tarnystėms, misijoms, kapelionatams. Šie žingsniai ateityje priartins tikėtinau įmanomą susitarimą dėl Dievo Stalo ir Sakyklos bendrystės. Komisija į pasitarimus rinksis esant poreikiui.

**Bendra *Tikėjimo Žodžio* ir
Evangelikų reformatų Bažnyčių
komisija**

Kunigas R. Mikalauskas: Mums trūksta sūrumo

Jūs – žemės druska. Jei druska nustotų sūrumo, kuo gi ją reikėtų pasūdyti? Ji niekam netinka, ir belieka ją išberti žmonėms sumindžioti. (Mt 5,13)

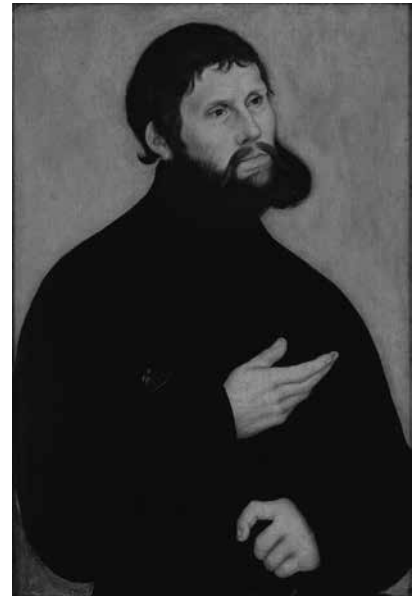
Biržų evangelikų reformatų klebonas ir Lietuvos evangelikų reformatų Konsistorijos viceprezidentas kun. Rimas Mikalauskas spalio 30 - lapkričio 5 dienomis oficialiu Vokietijos ambasadorės Lietuvoje Jutos Schmitz kvietimu dalyvavo tarptautinėje konferencijoje *Reformacija 500*. Spalio 31-ąją švęsdama Reformacijos dieną, Vokietija taip pat įžengė į jubiliejinius Reformacijos metus. Europa skaičiuoja jau 500-uosius metus nuo tada, kai M. Liuteris paskelbė savo garsiąsias 95-ias tezes.

Svarbu atkreipti dėmesį į tai, kad Biržų Seimo nario A. Zeltinio iniciatyva kiti metai ir Lietuvoje dedikuoti šiai svarbiai sukakčiai. Apie tai, kokiomis nuotaikomis pasitinkama ši šventė Vokietijoje, ir kalbamės su kun. R. Mikalausku.

Nors Vokietija nevienalytė ir sudaryta iš 16 federacinių žemių, kur vienos daugiau protestantų, kitose dominuoja katalikų tikėjimas,

mas, tačiau ir istoriškai, ir vertinant šių dienų aktualijas, tai vienas svarbiausių protestantizmo centrų, todėl įdomu sužinoti kaip vokiečiai švenčia šią svarbią sukaktį?

Tai yra nacionalinės reikšmės įvykis, kuris susilaukia daug žiniasklaidos dėmesio. Pats Vokietijos federalinis prezidentas sako kalbą, vyksta daug renginių, šiai progai dedikuojami koncertai. Minima pamaldomis bažnyčiose. Mes buvome Berlyno nacionaliniame muziejuje, kuriame Reformacijos metams ruošiamos parodos. Tokia sukaktis švenčiama kas 100 metų. XIX amžiuje, minint tokį jubiliejų, buvo įsteigtas Gustavo Adolfo fondas (Gustav-Adolf-Werke), kuris savo parama prisidėjo ir prie klebonijos atstatymo Biržuose. XX amžiaus akcentas – Liuteris ir vokiečių tauta. Liuteris, išversdamas Bibliją, suvienijo ir išskyrė tautą kaip vieną naciją. Į tai šiandien žiūrима labai negatyviai ir, mano nuomone, nueita į kitą kraštutinumą – esam viskam labai tolerantiški.

Martynas Liuteris slapstėsi pasivadinęs Junkeriu Jorgu /Lukas Kranachas vyresn., 1522/

Ką reiškia kraštutinė tolerancija? Ar būti tolerantiškam kitiems nėra vertybė?

Pačios Reformacijos šerdis yra tiesa. Liuteris sako: *Aš stoviu čia, kitaip negaliu*. Biblijos tiesa. Ką reiškia Reformacija? Tai kova už tiesą. Liuteris buvo pasiryžęs sudegti ant laužo, liudydamas tiesą. Šiandien nelieka konfrontacijos, apie viską kalbama diplomatiškai, gražiai, šiandien Reformacija netekusi to paties, apie kurį kalbama Evangelijoje pagal Matą – sūrumo, aštrumo. Labai jaučiama laiko dvasia, mes visi labai tolerantiški, netgi tiesos sąskaita. Biblijoje irgi kalbama apie netikus pranašus, kurie kalba tai, ką žmonės nori girdėti, užuot liudiję tiesą.

Sekuliarizacija yra didžiausias krikščioniško pasaulio susirūpinimą keliantis reiškinys, ar tai reiškia, kad žmonės neranda tiesos Bažnyčioje?

Mes vis svarstome, kodėl Bažnyčioje nėra jaunimo? Todėl, kad nėra

Wartburgo pilis

M. Liuterio kambarys
Vartburgo pilyje,
kur jis vertė Bibliją

konfrontacijos. Jaunimas ypač yra radikalus – jis nori tiesos. Ir kada pateikiama tokia *plurza*, jie nusigręžia ir ieško tikrumo. Vyresni žmonės nori gyventi ramiai, o jaunimas dar renkasi, kuria linkme savo gyvenimą nugyventi. O kai tikėjimas nebeturi jam būdingo sūrumo ir jautrumo tiesai, jaunimas lieka nuošalyje. Jiems neįdomu.

Baigiant mūsų pokalbį, pasidalinkite gražiausiu patyrimu iš šio vizito.

Kai nuvažiuoji kažkur svetur, norisi kažkaip užfiksuoti tą būvimą. Aš turiu tokį įprotį – pagiedoti lietuviškai. Lankėmės autentiškoje Augustinų vienuolyno koplyčioje, kur tas tikrasis gyvenimas XVI a. ir virė. Vis dar išlikusios tos pačios grindų plytelės, kuriomis M. Liuteris ir kiti vienuoliai augustinai vaikščiojo. Toje koplytėlėje nėra jokių paveikslų, jokių krucifiksų – tikra reformatiška koplytėlė, todėl, visiems beišeinant, pagiedojau giesmę. Įdomu tai, kad paskutinę dieną išgirdau daug padėkų. Giesmė, malda ir bendras Dievo Žodžio skaitymas suvienija ir paliečia žmonių širdis kur kas labiau nei linksmybės ar koncertai.

Kun. R. Mikalauską kalbino
Inga Krišukėnaitė
Nuotraukos kun. R. Mikalausko
InfoRef.lt

Dvi konferencijos ir paskaita

Paskutinę spalio savaitę Vilniuje vyko porą įdomių spaudos konferencijų. Spalio 28 d. Operos ir baletų teatre XI tarptautinė operos konferencija *Šiuolaikinis operos teatras: tradicijų sandūroje*, ypatingą dėmesį skiriant anglų dramaturgo Viljamo Šekspyro, kurio 400-ąsias mirties metines šiemet mini pasaulis, kūrybos atspindžiams muzikiniame teatre. Šekspyras (1564-1616) gyveno ir kūrė jau per pasaulį nusiritus Reformacijos bangai, kuri pakeitė ne tik Vokietijos, Prancūzijos, Olandijos, Šveicarijos – žeminių Europos kraštų, bet ir Anglijos, Škotijos visuomenės gyvenimą. Daug dėmesio konferencijoje buvo skirta naujam S. Prokofjevo baletui *Romeo ir Džuljeta* (lenkų choreografas Krzysztof Pastor) pastatymui Vilniaus scenoje. Kaip rašo žurnalo *Bravissimo* redaktorė Beata Baublinskienė: *Šekspyro dramatos Romeo ir Džuljeta istorijoje Montekijų ir Kapulečių šeimų konfliktą galima suprasti ir kaip katalikų – protestantų, musulmonų – žydų konfliktus; pasidalijimai ir konfliktai, sienos ir karai yra belaikiai...*

Kita konferencija – 14-ojo Europos šalių kino forumo *Scanorama* spaudos konferencija – įvyko Vilniaus evangelikų reformatų bažnyčioje.

Tą pačią dieną, spalio 27-osios vakare, LMA Vrublevskių bibliotekoje vyko menotyrininkės Aistės Bimbirytės-Mackevičienės vieša paskaita *Arnionių dvaro koplyčių pėdsakais*. Arnionių dvaras XVI a. priklausė reformatams Šveikovskiams. Nors pirmoji koplyčia – katalikų maldos namai – buvo pastatyti jau apie 1498 metus paties Lietuvos didžiojo kunigaikščio Aleksandro iniciatyva. Vėliau ten rezidavo Špirkos, Kostrovickiai bei – iki pat Antrojo pasaulinio karo – garsieji Tiškevičiai. Pirmasis Arnionių dvaro savininkas-reformatas – Kasparas Šveikovskis, buvo kilęs iš Šviko, Podolės (pietvakarių Ukraina). 1561 metais kunigaikštis Mikalojus Radvila Rudasis jam patikėjo administruoti didžiulę Šiaurės Lietuvoje buvusią Biržų valdą. K. Šveikovskis

Buvusi Arnionių dvaro koplyčia

nuoširdžiai tarnavo kunigaikščiui ir buvo pelnęs jo prielankumą. Kartu su Radvila Ruduoju jis dalyvavo LDK kariuomenės kautynėse su Maskvos kunigaikštyste 1564 m. prie Ūlos. Dėl jo Radvila Rudasis rašė net valdovui Žygimantui Augustui, prašydamas savo Biržų ūkvedžiui: *suteikti 40 valakų žemės „prasimaitinti“, ir pažymėjo, kad pastarasis narsiai kovojo su maskvėnais bei nukovė Maskvos etmoną Piotrą Šuiskį*. Šveikovskiai, kaip ir jų *darbdaviai* kunigaikščiai Radvilos (Rudasis ir jo sūnūs), buvo uolūs reformatai, Reformatų Bažnyčios kuratoriai, vadovavo Sinodams: 1623, 1631, 1633, 1635 metais buvo renkami Sinodų direktoriais. Vėlesnis dvaro paveldėtojas Dovydas Šveikovskis 1643 m. rašytame testamente įpareigojo sūnų ir žentus: *...kad mano nuodėmingą kūną, kuris Aukščiausiojo Kūrėjo valia iš žemės dulkių paimtas ir vėl į tokias pat dulkes privalo būti paverstas.... su visuotinio tinkamo evangelijos tikėjimo pamaldomis mano dvare Arnionyse, esančiame Vilniaus vaivadijoje, toje kriptoje ir koplyčioje, iš pamaldumo mano pastatytoje, negailint lėšų amžinajam poilsiui, palaidoti...* Kad Arnionyse XVI a. ir vėliau buvo įsikūrę reformatai, rašo ir Č. Kudaba savo knygoje *Kalvotoji Aukštaitija*.

„V.r.ž.“ inf.

Dievas ne sumaištis, bet santarvės Dievas (1 Kor 14,33)

Lietuvos evangelikų reformatų Sinodo neeiliniame suvažiavime priimti reformatų Bažnyčiai svarbūs sprendimai

2016 m. lapkričio 12 d. Biržai

Lietuvos evangelikų reformatų Sinodui susirinkti į neeilinius posėdžius – sesijas darosi įprasta, nes intensyvus gyvenimo tempas iškelia poreikius spręsti Bažnyčios organizavimo ar bažnytinio turto valdymo užduotis. Spalio 12 dieną, šeštadienį, 11 val. Lietuvos evangelikų reformatų Sinodas susirinko į neeilines sesijas Biržų evangelikų reformatų parapijos namuose. Sinodo darbui vadovavo eiliniame Sinodo suvažiavime 2016 metų birželio mėnesį išrinkta Sinodo direktorė kuratorė dr. Renata Bareikienė, direktorės pavaduotojas – generalinis superintendentas kun. Tomas Šernas, Sinodo sekretorius – vicesuperintendentas kun. Raimondas Stankevičius. Sinode dalyvavo 8 (iš 10) pasaulietiniai ir 4 (iš 6 aktyvių) dvasiniai kuratoriai bei 15 (iš 19), t.y. didžioji dauguma parapijų delegatų, taip pat Sinodo mandatų komisijos nariai, svečiai ir kiti dalyviai, iš viso per 35-is asmenis. Sinodas patvirtino neeilinio Konsistorijos posėdžio sudarytą darbotvarkę, kurioje buvo numatyti klausimai dėl bažnytinio organizacinio vieneto steigimo ir dėl Sinodo nekilnojamo turto – 2011 metais pradėtos civilinės bylos su vienu iš atsakovų išsprendimo Taikos sutartimi.

Pirmuoju darbotvarkės Sinode svarstomu klausimu kun. Rimas

Mikalauskas perdavė prašymą Sinodui dėl evangelinės sielovados organizavimo Lietuvos Respublikos kariuomenėje. Siekiant vykdyti evangelikų reformatų sielovados tarnystę Lietuvos Respublikos kariuomenėje yra reikalinga jos institucinė organizacija, žmogiškieji ir materialiniai ištekliai. Neturint to, evangelinė kapeliono tarnystė bus tik simbolišinė, jis nepajėgs laiku ir reikiamoje vietoje teikti evangelinę dvasinę pagalbą kariams ir jų šeimos nariams. Sinodas, atsižvelgdamas į Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios ir Lietuvos Respublikos Krašto apsaugos ministerijos Susitarimą (2014-09-11, Nr. 2 SU-136), generalinio superintendente kun. Tomo Šerno Sprendimą bei vyr. kapeliono kun. Rimo Mikalausko prašymą, įsteigė bažnytinę instituciją – distrikto lygmens administracinį vienetą evangelinės sielovados misijai Lietuvos kariuomenėje ir pavedė Lietuvos evangelikų reformatų Konsistorijai priimti reikiamus bažnytinės teisės aktus, kurie reglamentuotų šios institucijos veiklą.

Antroje neeilinio Sinodo suvažiavimo sesijoje generalinis superintendentas kun. Tomas Šernas trumpai Sinodui priminė apie 2011 metais prasidėjusius teisinius procesus dėl Bažnyčios nekilnojamo turto

Vilniuje. Prieš penkerius metus, kai Biržuose buvo jėga bandoma tikintiesiems uždaryti maldos namus, per kelias savaites tris kartus pigiau negu rinkos kaina buvo išparduotas beveik visas Vilniuje esantis Bažnyčios nekilnojamas turtas. Bažnyčia patyrė didelius nuostolius. Už parduotą turtą gauti pinigai Bažnyčios nepasiekė, nes buvo pavogti. Dėl to policija pradėjo tyrimą ir įtarimus pateikė trims asmenims. Bažnyčios vadovybė savo ruožtu per advokatus kreipėsi į teismą, kuris areštavo parduotą turtą ir pradėjo civilinę bylą. Šioje byloje – daugiau nei 20 bažnytinį turtą įgijusių atsakovų, ji trunka daugiau nei penkerius metus. Kai kurie atsakovai ir Bažnyčios vadovybė pradėjo ieškoti galimo taikaus bylos sprendimo. Toks sprendimas tapo įmanomas pusėms sutarus dėl esminių taikos sąlygų. Vadovaujantis bažnytine teise, šių derybų sutarimui patvirtinti būtinas aukščiausiosios bažnytinės vadovybės sutikimas.

Advokatas Tadas Kelpšas Sinodą informavo apie derybų eigą ir taikos sąlygas. Po ilgų diskusijų Sinodas didžiąja balsų dauguma pritarė taikos sąlygoms bei įgaliojo Bažnyčios atstovus pasirašyti Taikos sutartį. Suprantama, jog Taikos sutartyje abi derybų pusės turėjo ieškoti kompromisų. Bažnyčia neteko savo istorinio

Darbas Sinode

statinio. Būtų teisinga pažymėti – labai suniokoto istorinio paveldo pastato Pylimo gatvėje Nr. 7. Pastatą įsigijusi pusė įsipareigojo sumokėti pinigine kompensaciją ir įamžinti šio pastato istorinį atminimą.

Ši Taikos sutartis neužkerta kelio iš nusikaltusių asmenų teisiniu būdu išreikalauti žalos atlyginimą Bažnyčiai, leidžia sumažinti minėtos civilinės bylos apimtį, suteikia gerą pavyzdį ieškoti takaus sprendimo ir kitoms byloje

esančioms šalims. Bažnyčiai sumažėja teisinės išlaidos. Abipusių nuolaidų ir protingo kompromiso būdu teisinio konflikto pusės suvaldo situaciją.

Šiuo metu žinoma, jog minėta Taikos sutartis jau yra patvirtinta. Jei per 7 dienas niekas jos neapskųs, ji įsigalios. Paskutinėmis žiniomis tikėtina, kad, šio pavyzdžio paskatinti, dar keli minėtos civilinės bylos atsakovai išreiškė pageidavimą tartis dėl taikos sąlygų, pradėtos derybos. Tuo atveju, kai bažnytinis turtas išlieka Bažnyčios nuosavybe, taikos sutarties pasirašyti pakanka Konsistorijos pritarimo ir įgaliojimų atstovams. Apie Konsistorijos nutarimą Sinodas bus informuojamas.

InfoRef.LT

Nuotraukos Vijolės Nikšienės

Konfirmacija Kaune

Paskutinįjį spalio sekmadienį, spalio 30-ąją, Reformacijos dienos išvakarėse, Kauno evangelikų reformatų bažnyčioje savo tikėjimą reformatų išpažinime patvirtino kaunietis Kasparas Bačelis ir vilnietis Rokas Gluskinas. Pamaldas laikė ir jaunuolius konfirmavo iš Amerikos į Lietuvą dešimties metų misijai atvykęs kunigas Frankas van Dalenas ir Lietuvos reformatų Sinodo lektorius Vaidotas Ickys. Šia gražia proga į pamaldas Kauno bažnyčioje susirinko konfirmantų šeimos nariai, giminės, draugai, keletas reformatų vaikų stovyklų Nem. Radviliškyje *NemRad* vadovų, Lietuvos ev. reformatų jaunimo draugijos Radvila direktorius Laurynas Jankevičius, daug mažųjų – būsimų parapijiečių... Pamaldose dalyvavo ir svečias iš užsienio, vienas iš organizacijos *Come Over and Help* (COAH) darbuotojų kanadietis Raymond Roth, besilankantis kartu su tos organizacijos direktorių tarybos nariu John Brink Baltijos šalyse.

Nors pamaldos vyko nešildomoje ir vis dar neremontuotoje bažnyčioje, ji buvo pilnutėlė, teko ieškoti papildomų kėdžių gausiems svečiams. Pamaldoms vargonavo įvairių tarpautinių konkursų diplomantė, jaunoji vargonininkė Živilė Kudirkaitė.

Pamaldas papuošė iš Indijos grįžusi Vilgailė Striužaitė, kuri, pritardama gitara, pagiedojo D. Palionienės giesmę *Aš kaip žalias medis*.

Po pamaldų konfirmantus sveikino Kauno evangelikų reformatų parapijos valdyba, draugai, giminės,

artimieji. Po tradicinės bendros nuotraukos prie Dievo Stalo ir bažnyčios, visi pajudėjo agapei į dabartinių bažnyčios valdytojų – Mykolo Riomero universiteto Viešojo saugumo fakulteto – valgyklą pirmame aukšte.

Konfirmantai K. Bačelis ir R. Gluskinas su kun. F.van Dalenu ir lektoriumi V. Ickiu

Vėl visa Lietuva *keturias dienas* gyvens kapinėse

Vėl visa Lietuva keturias dienas gyvens kapinėse, – kartą prieš Vėlinių savaitgalį nugirdau niaurokai burbtelint žmogų. Mintyse iškart pasisakiau, kad visai ne visa. Kita vertus, pasivijo mintis, jei su meile ir su protu – kodėl gi ir ne?

Kai sakau, kad ne visi kapuose, turiu minty save ir panašius – kuriems spalio ir lapkričio sandūra pirmiausia asocijuojasi su Reformacija. Spalio 31-oji mums – ne Helovinas (nors taip, žinoma, Visų Šventųjų išvakarės), o Tikėjimo atnaujinimo šventė. Skaičiuodami nuo 1517 m., šiomet žengiame į 500 metų Reformacijos jubiliejų. 2017-ieji ir Lietuvoje skelbiami Reformacijos metais. Pirmoji knyga lietuvių kalba, pirmoji lietuviška Biblija, pirmoji lietuvių kalbos gramatika ir dar visko daug nuo tų laikų. Pagrindinė žinia: **Atgal prie Evangelijos!**

Šalia iškiliausio Reformacijos žmogaus Martyno Liuterio buvo jo žmona Katharina von Bora. Tais laikais, kai pirmiau susituokdavo, o tada pamildavo (arba ne, bet čia ne tas atvejis) ir taip iki mirtis išskirs, ji buvo kartu ir labai savo laikmečio (viduramžių), ir visiškai alternatyvaus gyvenimo būdo moteris. Kilminga, bet neturtinga mamos netekusi jauna vienuolė, vėliau Reformacijos idėjų įtakoje vienuolyną palikusi (jei detaliau – su draugėmis pasprukusi silkių bačkoje), išvaizdi, muzikali ir su *charakteriu*, bet be turtų ir užnugario, ji tiesiog ištekejė už Liuterio (jai 26, jam 42), nes, na, reikėjo kam nors ją vesti, jei jau sykį paliko vienuolystę. Kaip buvo pasiėgęs ir jos vyras, vienuolystę paleidęs kaip ne savo pašaukimą. Kad dar glaudžiau gyventų su Dievu ir Bažnyčia. Liuteris tuokėsi, kad paliudytų savo tikėjimą ir mokymą. Vedybinį gyvenimą, remdamasis savo patirtimi, jis apibūdino kaip charakterio ugdymo mokyklą. R. Baintono knygoje *Čia aš stoviu* skaitome:

Aišku, motinai tenka sunkiausia naštos dalis. O tėvas, kaimynų nuostabai, imasi džiaustyti vystyklus.

Tegul jie juokiasi. Dievas ir angelai šypsosi.

Katarina pagimdė 6 vaikus (dvi dukrytės mirė dar visai mažutės), patyrė persileidimą, įvaikino 4 vaikus, globojo daugybę žmonių savo namuose: studentų, dvasininkų, akademikų, turbūt ir prašalaičių. Tie namai – dovanotas buvęs vienuolynas. Rūpestinga, mylinti, sumani, kantri, be galo darbšti šeimininkė, būdama kilminga, pirmiausia, atsiradus galimybei, įsigijo žemės. Gamino žinovų gretose vertintą alų, prižiūrėjo ūkį (sodą, daržą, tvartą su visais gyventojais ir jų likimais) ir buvo vienintelė moteris, galėdavusi dalyvauti garsiuosiuose *užstalės pokalbiuose*, kur po vakarienės susirinkdavę Liuterio iškalba ir išmintimi besižavintieji akademikai. Sakoma, jie mielaširdingai rekomenduodavę garsiajam daktarui primygtinai bandyti įkalbėti Ketę (vok. „grandinė“) prilaikyti liežuvį, bet šis niekada nebandęs. Tekdavę išklausti lotyniškas replikas. Išsilavinimo ir tobulinimosi neužgniaūsi.

Witenbergo *Aušrinė žvaigždė* (dar vienas iš daugybės mylinčio vyro duotų epitetų, mat kasryt kildavusi 4 val.) buvo tikėjimo moteris, žmona, mama, savo vaikų mokytoja ir ugdytoja, namų ir ūkio vadybininkė, šefė, giedotoja, tiekėja, pirkėja, dabar pagalvojau – ogi versli mama! Mirė sulaukusi 53-ųjų metų, po šešerių metų nuo vyro mirties (iškalbingas faktas, kad mirus Liuteriui, ji tapo jo paveldėtoja, o ne vyriausias sūnus, kaip buvo įprasta).

Su kokia nuotaika pasakoju apie šią įstabią, man brangią, artimą ir nepasiekiamą moterį? Pirmiausia – su pagarbia baime, pritylintai, o tam tikras pasakojimo lengvumas tik padeda nuimti didžiulės atsakomybės įtampą. Tokia moteris!.. Džiaugiusi

Vilma Sabutienė prie M. Liuterio žmonos Katerinos von Bora portreto /Lukas Kranachas vyr./

prie jos portreto kopijos pastovėjusi (žr. *nuotrauką*) ir mėgdama jos sekėjų feisbuko puslapį.

Paauglystėje tokios didžios moterys būdavo įkvėpimo sektį šaltinis (*ir aš!..*). Vėliau, gyvenimui visaip vingiuojant, – slegianti nepasiekiamybė (*tu niekada taip...*). O dabar vėl įkvėpia, mat teikia vilties. Kodėl? Nes šiandien man labai šviesiai skamba nugirstas vienas iš daugybės galimų pašaukimo atpažinimų: ar tik nebus taip, kad tavo pašaukimas šiuo metu yra ten, kur ir kam tu labiausiai linksti save atiduoti.

Ir taip gyveni. Ne (tik) kapinėse.

Vilma Sabutienė
Iš www.verslimama.lt

IRENA RAMUTĖ SKOMSKIENĖ

1937-03-07 - 2016-11-17

Lapkričio 19 dieną, verkiančio smuiko (prof. Petras Kunca) garsams palydint, atsisveikinome ir palydėjome į amžinojo poilsio vietą Karveliškų kapinėse muzikos istorikę, muzikologę, Lietuvos Reformacijos istorijos ir kultūros draugijos ir Mažosios Lietuvos reikalų tarybos narę, kompozitoriaus Vlodo Jakubėno draugijos įkūrėją ir pirmininkę Ireną Skomskienę.

Jai vadovaujant Draugijai, Biržų muzikos mokyklai buvo suteiktas V. Jakubėno vardas (2005), inicijuoti valstybiniai apdovanojimai išseivijos kultūrininkams, daug prisidėjusiems prie V. Jakubėno kūrybos populiarinimo svetur: V. Banaičiui, F. Stroliai ir kt. Irena sudarė ir parengė spaudai knygą apie Vladą Jakubėną *Dokumentai, laiški, straipsniai, atsiminimai, kūrybos apžvalga* (1999). Iš V. Jakubėno rankraščių iššifravo ir išleido gaidų sąsiuvinius: *Jėzau, tu mano gyvybe* (Mažosios Lietuvos giesmės, 1993), *Už jūrių marių* (liaudies dainų harmonizacijos, 1994), *Vai eičiau aš, eičiau* (originalių dainų chorams rinkinys, 1997), *Svetimi kalnai* (originalių solinių dainų rinkinys, 1997), *2 rapsodijos fortepijonui* (1997), *Melodija – legenda smuikui ir fortepijonui* (1997), *2 šokiai iš baletu „Vaivos juosta“* (1999) ir kt.

Minint V. Jakubėno draugijos 20-metį (2012), surengė tarptautinę konferenciją, skirtą Vladui Jakubėnui ir jo mokytojui Franzui Schrekeriui bei V. Jakubėno *Pirmosios simfonijos* premjeros atlikimo Berlyne 80-mečiui. Konferencijos medžiaga buvo išleista atskiru pranešimų ir straipsnių rinkiniu 2015 metais.

Sugebėjo ne tik surasti, parengti ir išleisti V. Jakubėno baletu *Vaivos juosta* klavyrą (2006), bet ir suburti idėjos bičiulių kolektyvą, rasti rėmėjų ir 2014 metų pabaigoje įgyvendinti savo svajonę: baletas buvo pastatytas Baltijos baletu teatro trupės Rusų dramos teatro scenoje, padarytas LRT įrašas, išleista kompaktinė plokštelė.

Gimusi Kėdainiuose, bet nuo paauglystės gyveno ir mokėsi Klai-

*Irena Ramutė Skomskienė
LŽS Vilniaus skyriuje, pristatant
knygelę apie L.M.G. Rėzą*

pėdoje, pamilo tą kraštą – Mažąją Lietuvą. Įkūrus Mažosios Lietuvos reikalų tarybą, tapo jos aktyvia nare, kovotoja už Mažosios Lietuvos kultūros paveldo išsaugojimą, organizuodavo išvykas į Karaliaučiaus kraštą, tyrinėjo ir rašė apie to krašto šviesuolius, dainas, folklorą. Paskutinis Jos kartu su vyru Marijumi Skomskiu parengtas darbas, paremtas unikaliais dokumentais, – *Karaliaučius: kraštas vakar ir Šiandien. 700 metų Vokietijos ir 70 metų Rusijos sudėtyje*. 2016 m. pavasarį išleido knygėlą *Dainų ir kovų keleivis* apie Liudviką Martyną Gediminą Rėzą. Šias dvi savo paskutines knygeles Irena dar pati dalino draugams ir Mažosios Lietuvos mylėtojams Lietuvos mokslų akademijos konferencijų salėje lapkričio 8 d. renginyje *Liudvi-*

kas Rėza – lietuvių kalbos pagrindų kūrėjas – 240-osios gimimo, skirtame Reformacijos dienai paminėti.

Jos gyvenimo moto pagal L. Rėzą buvo *Tikėk, dirbk aukštesniam gėriui.*

IRENA RAMUTĖ SKOMSKIENĖ gimė 1937 m. kovo 7 d., Kėdainiuose. 1960 m. baigė Klaipėdos muzikos technikumą (dabar – Klaipėdos Stasio Šimkaus konservatorija), po to – Vilniaus Valstybinę Konservatoriją (dabar – Lietuvos Muzikos Akademija). Gavo paskyrimą kaip muzikos mokytoja į Plungės rajoną (Alsėdžių, Kulių vidurines mokyklas). Įkūrė ir 1967–1971 m. vadovavo Šilalės muzikos mokyklai. 1972 m. persikėlė į Vilnių, dirbo Respublikinių Dainų Švenčių organizavimo centro muzikos skyriuje.

1987 m. už dalyvavimą mitinge prie A. Mickevičiaus paminklo Molotovo–Ribentropo paktui pasmerkti buvo atleista iš darbo. Po to, iki išėjimo į pensiją (1992), dirbo Paminklų apsaugos taryboje ir Lietuvos Teatro ir Muzikos muziejuje. 2005 m. Jai buvo suteiktas meno kūrėjo statusas.

Mirė Irena Skomskienė lapkričio 17 d., eidama 80-tuosius metus.

Viename iš daugybės Jai skirtų nekrologų rašoma: *Lietuva neteko labai šiltos ir tolerantiškos asmenybės, gebėjusios suburti kultūros žmones lietuvių kultūros ir istorijos puoselėjimui.*

„V.r.ž.“ inf.

Lapkričio 16 d. Vydūno draugija pakvietė vilniečius į Vydūno palaikų perlaidojimo 25-mečio paminėjimą Mokslų akademijos konferencijų salėje. Buvo rodomi fragmentai iš dokumentinio filmo *Tamsoje būti šviesa*, pasakojama apie Vydūno sugražinimo Lietuvon peripetijas, skaitomos ištraukos iš Jo knygos *Rožės ir lelijos* bei straipsnio *Tautos laisvė ir reikšmė*, Bitėnų kapinių vartų statytojų laiškas ateities kartoms, reformatų kunigo iš Vokietijos Miroslovo Danyšo (Detmoldas) pranešimas *Vydūnas Lipėje šiandien*. Pranešimo autorius nebuvo atvykęs, jį perskaitė aktorius Tomas Šečkus, skaitęs taip pat ištraukas iš Vydūno veikalų bei prof. Viktoro Falkenhahno atsiminimų straipsnio.

Vydūno giesmės – dainas atliko solistė Aušra Liutkutė ir jos mokinys, solistas Rolandas Vilkevičius bei Vydūno draugijos dainininkai, vadovaujami Eglės Burkšaitytės.

I N F O R M A C I J A

Spalio 21 d. Lietuvių literatūros ir tautosakos institute įvyko dr. Austės Bareikytės-Nakienės knygos *Nuo tradicinės polifonijos iki polifoninės tradicijos: lietuvių muzikos kaita XX–XXI a.* sutiktuvs.

Spalio 22 d., šeštadienį, LRT laida *Kelias* pradėjo naują sezoną. Laidą evangelikams dabar kurs Tomas Pavilanskas-Kalvanas. Tomas mums geriau pažįstamas kaip prieš daugelį metų įkurtos liuteronų-reformatų roko grupės *Ashtrey* muzikantas, būgnininkas, pastaraisiais metais – Lietuvos evangelikų liuteronų jaunimo centro vadovas. Jis tęs darbą, kurį nuo 1992 m. liepos mėn., beveik iki mirties, dirbo laidos *Kelias* įkūrėja žurnalistė Ina Drąsutienė (1940–2015). Po jos laidos kūrybinei grupei trumpai vadovavo Irena Morkvėnienė. *Kelias* rodomas LRT Kultūros kanalu kas antrą šeštadienį, 9.15, kartojama 7.30, tuo pačiu LRT kanalu, o *Kelio* Facebook'o paskyroje naujasis laidos vedėjas T. Pavilanskas-Kalvanas žada pateikti naujų laidų anonsus, kūrybines naujienas, taip pat lauks kritinių pastabų, draugiškų patarimų, padaršinimų.

Spalio 29 d. Šiaulių Polifonijos didžiojoje salėje vyko Šiaulių bažnyčios *Tiesos žodis* pastorės, Krikščionių bendrijos Tikėjimo žodis Šiaulių regiono vadovės Anželikos Krikštaponienės knygos *Moteris – ganytoja? pristatymas ir diskusija Moters pastoracinės tarnystės raida ir perspektyvos Lietuvos evangelinėse bažnyčiose*, kurioje dalyvavo ir pasisakė Lietuvos Evangelikų Reformatų Konsistorijos viceprezidentas, Biržų ev. reformatų parapijos klebonas, teologijos magistras kun. Rimas Mikalauskas.

Spalio 30 d. XVI a. Martyno Liutero sukeltos Reformacijos 499-osios metinės Vilniaus ev. reformatų bažnyčioje buvo paminėtos su jungtinio *Giesmės ir Pagirių* dainorių choro giesmėmis, Gražinos Petrauskaitės vargonų intarpais. Pamaldas laikė ir Viešpaties Vakarienę dalino gen. superintendentas kun. T. Šernas, padedamas Evaldo Tamariūno. Kau-

pamaldos ir su Konfirmacija. Kaudietį Kasparą Bačelį ir vilnietį Roką Gluskiną konfirmavo misionierius kun. Frankas van Dalenas ir lektorius Vaidotas Ickys. Reformacijos dienai skirtos pamaldos su Viešpaties Vakariene buvo laikomos taip pat ir N. Radviliškyje.

Spalio 31 d., tęsdami Anapilin išėjusių žymių biržiečių pagerbimo tradiciją, be kitų kapų ir amžino poilsio vietų, Biržų savivaldybės vadovai, Tarybos nariai, seniūnijų seniūnai aplankė ir gėlių puokštėmis pagerbė reformatų generolo leitenanto Stasio Nastopkos, palaidoto Rinkuškių reformatų kapinėse, ir 1918 m. Nepriklausomybės akto signataro Jokūbo Šerno, palaidoto N. Radviliškio kapinėse, liuteronų generolo leitenanto Maksimo Katchės ir Biržų miesto burmistro Fridricho Jakšto, palaidotų Biržų m. Nastopkos g., reformatų-liuteronų kapinėse, atminimą.

Lapkričio 3 d. Lietuvos Respublikos Seimas **Lietuvos evangelinio tikėjimo krikščionių sąjungai** (sekmininkams) suteikė valstybės pripažintos religinės bendrijos statusą. Pirmoji sekmininkų bendruomenė Lietuvoje įkurta Biržuose 1912 metais, jos įstatai registruoti 1923 metais. 2011 metų surašymo duomenimis, sekmininkų tikėjimą šalyje išpažino 1852 asmenys, sąjungai priklauso 23 šios Bažnyčios bendruomenės. Seimas valstybės pripažinta religine bendrija, be devynių tradicinių religinių bendruomenių, dar yra paskelbęs Lietuvos evangelikus baptistus ir

Septintosios dienos adventistus. Valstybė pripažįsta tokių Bažnyčių sudaromas santuokas, suteikia teisę mokytis tikybos mokyklose, šių bendrijų dvasininkai ir vienuoliai privalomai valstybės draudžiami socialiniu draudimu ir kt. Valstybės pripažintos religinės bendrijos statuso dar siekia Lietuvos naujoji apaštala bažnyčia. Toje pat sesijoje Lietuvos Respublikos Seimas, įvertindamas tai, kad Ieva Simonaitytė yra paskutinioji Mažosios Lietuvos metraštininkė, unikali, talentinga rašytoja, savo kūrinuose vaizdavusi išskirtinius lietuvininkų likimus ir garsinusi Klaipėdos krašto etnografinį savitumą, nutarė **2017-uosius paskelbti Ievos Simonaitytės metais**. Žinant, kad 2017-ieji metai jau anksčiau buvo paskelbti REFORMACIJOS metais, šis priimtas nutarimas, minint 120-ąsias Ievos Simonaitytės gimimo metines, gražiai papildė pirmąjį.

Lapkričio 8 d. Lietuvos mokslų akademijos mažojoje salėje Reformacijos dienos proga įvyko renginys *Liudvikas Rėza – lietuvių kalbos pagrindų kūrėjas – 240-osios gimimo metinės*. Pranešimą skaitė Liudviko Rėzos premijos laureatė, Mažosios Lietuvos raštijos tyrėja dr. Liucija Citavičiūtė, skambėjo ansamblio *Giedružė* (Nida) atliekamos tradicinės pamario krašto Liudviko Rėzos užrašytos dainos.

Lapkričio 11 d. Užsienio reikalų ministerija į Valdovų rūmus buvo sukvietai visų Lietuvos pagrindinių religijų dvasininkus ir įvairių

Amžinybės sekmadienį vilniečiai po pamaldų Pylimo g. skvere

Maldos pusryčiai Valdovų rūmuose

tautybių žmones į jos tradiciškai kasmet organizuojamus Nacionalinius maldos pusryčius, tema *Nugalėti abejingumą*. Lietuvos ev. Reformatų Bažnyčia atstovavo gen. superintendantas kun. Tomas Šernas.

Lapkričio 17 d. Lietuvos žurnalistų sąjungos Vilniaus skyriaus Pokalbių klube Jogailos g., greta kitų vilniečių žurnalistų šiais metais parengtų ir išleistų knygų, buvo pristatyta vilniečių reformatės, žurnalistės Aurelijos Arlauskienės sudaryta knyga *Jašiūnų dvaras – kultūros židinys*, kurią žaismingai komentavo žurnalistas Raimondas Polis.

Lapkričio 20 d. protestantiškos Bažnyčios Lietuvoje šventė Amžinybės sekmadienį, minėjo atsiveikusius su šiuo pasauliu artimuosius, gimines, draugus. Vilniečiai po pamaldų, kurias papuošė choras Giesmė, vadovaujamas Janinos Pamarnackienės, Pylimo g. skvere – būsimame Reformatų sode priešais reformatų bažnyčią – buvusių kapinių vietoje uždegė atminimo žvakeles ten prieš keletą šimtmečių palaidotiems tikėjimo broliams ir sesėms atminti. Sekmadieninės mokyklėlės vaikai, tėveliai, seneliai bendromis pastangomis išdėliojo didesnes ir mažesnes žvakėmis bažnyčios kontūrus.

Lapkričio 27 d. prasidėjo nauji Bažnyčios liturginiai metai – pirmasis Advento sekmadienis. Ta proga Vilniaus ev. reformatų bažnyčioje per pamaldas giedojo choras Giesmė, vadovaujamas Janinos Pamarnackienės, Advento vainike buvo uždegta pirmoji iš keturių žvakių.

St. Giles Cripplegate bažnyčioje Londone pagerbtas lietuviškosios Biblijos vertėjo SAMUELIO BOGUSLAVO CHILINSKIO atminimas

2016 m. spalio 29 d. Londono Sičio St. Giles Cripplegate bažnyčioje paminėtos Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės reformato, Biblijos vertėjo į lietuvių kalbą, Samuelio Boguslavo Chilinskio 350-osios mirties metinės.

Minėjimo dalyvius laišku pasveikino Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios superintendantas kun. Tomas Šernas. S. B. Chilinskio istorines sąsajas su St. Giles Cripplegate bažnyčia pristatė bažnyčios rektorė Katharine Rumens, sveikinimo žodį tarė Londono Šv. Kazimiero lietuvių bažnyčios R. katalikų kunigas Petras Tverijonas. Renginyje muzikinius kūrinius atliko Londono lietuvių krikščionių bažnyčios choras *Gausa*, vaidinimą paruošė lituanistinės mokyklos *Lighthouse* mokiniai, renginį vedė vertėjas Romas Kinka.

Šiandieninė Lietuvos ir Jungtinės Karalystės partnerystė išgyvena savo aukso amžių, kaip niekada anksčiau valstybės susietos tvirtais vertybiniais ryšiais, dvišaliai santykiai itin glaudūs. Susirinkę istorinėje

Londono bažnyčioje minime ne tik Lietuvai ir lietuvių kalbai reikšmingą S. B. Chilinskio asmenybę, bet ir ketvirtą amžių skaičiuojančių lietuvių ir anglų protestantų draugystę, – sakė ambasadorė Asta Skaisgirytė.

Minėjimas St. Giles Cripplegate bažnyčioje pratęsė renginių ciklą, skirtą Biblijos vertėjo S. B. Chilinskio atminimui. Spalio 21 d. Britų bibliotekoje (British Library) rengta akademinė diskusija, skirta XVI–XVII a. LDK ir Anglijos protestantų ryšiams aptarti. Renginio metu bibliotekos lankytojai galėjo susipažinti su S. B. Chilinskio rankraščiais, buvo eksponuojami kiti bibliotekos fonduose saugomi lietuviški leidiniai.

S. B. Chilinskis – evangelikas reformatas, gimė Šventežeryje 1631 m. Dalį gyvenimo praleido Oksforde, mirė ir palaidotas prie St. Giles Cripplegate bažnyčios Londone.

Informacija iš Lietuvos Respublikos ambasados Didžiojoje Britanijoje tinklalapio <https://uk.mfa.lt>

Kunigė Katharine Rumens 2000 metais tapo pirmąja St. Giles Cripplegate (Šv. Giles invalidų vartų) parapajinės bažnyčios Londono centre moterimi rektore

Iveikiname

Jie taps vienu kūnu /Pr 2,24/.

*Tai reikia suprasti ir kūniškuoju, ir pilietiniu požiūriu.
Juk pati sako apie vyrą ir visa, kas tam vyrui priklauso,
kad tai priklauso jai ir kad moteris atsiradusi iš vyro,
ir atvirkščiai. Tačiau savo vaikuose jie „vienu kūnu“
būna netiesiogiai.*

Dr. Martynas Liuteris „Užstalės pokalbiai“

*Rugsėjo 3 d. Vilniaus ev. reformatų bažnyčioje
TOMĄ IR JURGITĄ KATKEVIČIUS
sutuokė kun. Raimondas Stankevičius.*

Patvirtintas Reformacijos metų minėjimo Lietuvoje planas

Vyriausybė patvirtino planą, kaip Lietuvoje kitais metais bus minimos 500-osios Reformacijos metinės. Plane numatyta organizuoti Lietuvos Reformacijos ir lietuviškos raštijos pradininkų atminimo įamžinimo paminklo sostinės Reformatų parke skulptūrinių – architektūrinių idėjų konkursą. Vyriausybė taip pat numato, kad kitąmet turės būti parengti turistiniai maršrutai Reformacijos atminties keliais: *Protestantiškieji Radvilų keliai, Reformacija ir K. Donelaičio kelias, Lietuva ir Reformacinė Europa: Vilnius-Vitenbergas-Siena-Vilnius* bei išleistas kelionių vadovas. Be kitų iniciatyvų, planuojama parengti ir

išleisti evangelikų liuteronų ir evangelikų reformatų giesmių rinktinę bei kompaktinę plokštelę. Numatyta organizuoti ir įvairius seminarus, plenerus, diskusijas bei parodas Reformacijos tema, leisti apie ją leidinius. Reformacija buvo religinis sąjūdis, egzistavęs XV – XVII amžiaus Europoje. Jis siekė reformuoti Romos katalikybės doktriną, kultą ir bažnyčią. Reformacijos pradžia laikomi 1517 metai, kai Martynas Liuteris šiųmetinės Vokietijos mieste Vitenberge paskelbė savo garsiąsias 95 tezes.

**Pagal informaciją
žiniasklaidoje**

Leidinio spaudos rėmėjas

Birbinių g. 4a, LT-02121, Vilnius
tel.: +370 5 2627585
mob.tel.: +370 655 24403
Linksmoji g.5, LT-02041, Vilnius
tel.: +370 5 2639004
mob.tel.: +370 652 11944
www.klion.lt

Laida EVANGELIKAMS
„KELIAS“

Per „LRT Kultūra“ –
šeštadienį 9.15 val.

kartojama tuo pačiu kanalu
kitą šeštadienį 7.30 val.

Laidos redaktorius
Tomas Pavilanskas-Kalvanas,
tomaspaka@gmail.com
tel. 8 676 05538

Laiškus redakcijai galite rašyti:

Pylimo 20-13, Vilnius,
Vilniaus ev. reformatų parapijos raštinė,
el.paštas: dalija@mail.lt

Parengė Dalija Gudliauskienė,
tel. 8 685 74 951

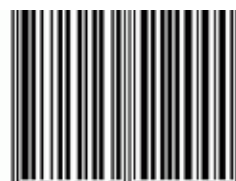
Redagavo, spausdino
Genovaitė Mikalajūnienė,
Rasa Žilytė-Šernienė,

Damian Finer

Leidėjas:

Vilniaus ev. reformatų parapija
Tiražas 100 egz.

Leidėjai straipsnius taisy ir trumpina
savo nuožiūra

9 772029 512000

Laikraštis platinamas už auką.
Leidžiamas tik iš surinktų aukų.